

1.1 මතය

සීමාසහිත ශ්‍රී ලන්කන් ගුවන් සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන (“සමාගම”) සහ සමාගමේ සහ එහි පරිපාලිතයෙහි ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන (“සමූහය”) පිළිබඳ 2021 මාර්තු 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශනය හා විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2021 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ. මෙම විගණනය සඳහා ප්‍රසිද්ධ වෘත්තීයෙහි යෙදී සිටින වරලත් ගණකාධිකාරී සමාගමක සහය මා ලබා ගන්නා ලදී.

සමාගමේ සහ සමූහයේ 2021 මාර්තු 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 කරුණු අවධාරණය කිරීම

අ) දිගුකාලීන පැවැත්මට අදාළ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතභාවය

මූල්‍ය ප්‍රකාශන සඳහා වූ සටහන් අංක 03 කෙරෙහි මාගේ අවධානය යොමු කරන අතර එහි සඳහන් පරිදි 2021 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සමාගමේ අලාභය රු.මිලියන 45,231.46 ක් වූ අතර, එදිනට සමුච්චිත පාඩුව රු.මිලියන 371,733.52 ක් ද, එදිනට සමාගමේ ජංගම වත්කම් ඉක්මවූ ජංගම වගකීම් රු.මිලියන 221,308.99 ක්ද, මුළු වත්කම් ඉක්මවූ මුළු වගකීම් රු.මිලියන 289,265.27 ක්ද විය. තවද, 2021 මාර්තු 31 දිනට සමූහයේ අලාභය රු.මිලියන 49,704.51 ක්ද, එදිනට සමූහයේ සමුච්චිත අලාභය රු.මිලියන 366,284.57 ක්ද වූ අතර, එදිනට සමූහයේ ජංගම වත්කම් ඉක්මවූ ජංගම වගකීම් ප්‍රමාණය රු.මිලියන 214,635.95 ක්ද, මුළු වත්කම් ඉක්මවූ මුළු වගකීම් ප්‍රමාණය රු.මිලියන 281,490.87 ක්ද වී තිබුණි.

සටහන් අංක 03 හි දැක්වෙන පරිදි මෙම තත්ත්වයන් සමඟ එහි සඳහන් අනිකුත් සිද්ධීන් හා කොන්දේසි අනුව සමාගමේ සහ සමූහයේ දිගුකාලීන පැවැත්ම සැලකිය යුතු තරම් සැක සහිත වන තරමට ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවක් පවන්නා බව පෙන්නුම් කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන සඳහා වූ සටහන් අංක 2.1 මගින්, කෝවිඩ් 19 වසංගත තත්ත්වය හේතුවෙන් සමාගමේ සහ සමූහයේ අනාගත අපේක්ෂා, කාර්යසාධනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ සඳහා සිදු වූ බලපෑම විස්තර කර ඇත. මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කරන අවස්ථාවේදී වසංගත තත්ත්වය පැවති නිසා කලමනාකරණය විසින් මෙම සිද්ධීන් හා අවස්ථාවන් සමඟ කටයුතු කිරීමට සැලසුම් කර ඇති ආකාරය පිළිබඳ විස්තර කර ඇත.

සටහන් අංක 03 හි හෙළිදරව් කර ඇති සහනදායී කරුණු සහ 2022 පෙබරවාරි 7 දිනැති අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය අනුව සමාගමේ මෙහෙයුම් කටයුතු දිගුකාලීනව පැවැත්මේ පදනම මත පවත්වාගෙන යාම සඳහා ශ්‍රී ලංකා රජයේ (ශ්‍රී.ලං.ර.) සහාය ලබාදෙන බව තහවුරු කරමින් ජනාධිපති ලේකම්වරයාගේ 2022 පෙබරවාරි 24 දිනැති ලිපිය, 2021 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ව්‍යවස්ථාපිත විගණනය වෙත ලබාදෙන ලද අතර. එපරිදි මූල්‍ය ප්‍රකාශන “දිගුකාලීන පැවැත්මක් ඇත” යන උපකල්පනය මත සකස් කර ඇත.

ආ) A350-900 ගුවන්යානා සඳහා ලැබීමට පෙර ගෙවීම්

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සටහන 6 යටතේ දැක්වෙන 2021 මාර්තු 31 දිනට රුපියල් මිලියන 2,528.12 (ඇ. ඩොලර් මිලියන 19.21) ක් වූ ගුවන් යානා ලැබීමට පෙර ගෙවීම් වෙත අවධානය යොමු කරන අතර එය සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේ සටහන 11-වෙළඳ සහ අනෙකුත් ලැබිය යුතු දෑ යටතේ නැවත වර්ගීකරණය කර ඇත.

සටහන 6 හි දක්වා ඇති පරිදි, සමාගම විසින් එයාර්බස් SAS සහ එයාර්බස් SE වෙත ගුවන් යානා ලැබීමට පෙර ගෙවීම් පොලිය සමඟ ආපසු ලබා දෙන ලෙස ඉල්ලා එන්තරවාසියක් (Letter of Demand) යවා ඇත. මෙම අවස්ථාවේදී සමාගමේ කළමනාකාරිත්වයට ගුවන් යානා ලැබීමට පෙර ගෙවීම් ආපසු අයකර ගැනීමේ ප්‍රතිඵලය සමාගමට අහිතකර විය හැකි බවට විශ්වාස කිරීමට කිසිදු තොරතුරක් නොමැත.

කෙසේ වෙතත්, නිරවුල් කිරීමක් නොමැති අවස්ථාවක ආපසු අය කර ගැනීම නීතිමය ක්‍රියාමාර්ගයක ප්‍රතිඵලය මත රඳා පවතින අතර, ඉහත දක්වා ඇති ලැබීමට පෙර ගෙවීම් ආපසු අය කර ගැනීම පිළිබඳ සමාගමේ උපකල්පනයට පටහැනි කිසිදු අමතර තොරතුරක් පිළිබඳව මෙම වාර්තාවේ දිනය දක්වා මා දැනුවත් කර නොමැත.

මාගේ මතය මෙම කරුණු මත තත්ත්වාගණනය නොකරමි.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගමේ අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, සමූහය ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමූහයේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ සහ සමූහයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16 (1) උපවගන්තිය ප්‍රකාරව සමාගමේ සහ සමූහයේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.5 විගණන විෂය පථය

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි බලපෑමක් විය හැකි බව අපේක්ෂා කෙරේ.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. තවද,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගේ අවදානම් හඳුනාගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීමෙන් වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නාවූ අවදානම් මඟහරවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයක් හඳුනා නොගැනීම මගින් සිදුවන්නාවූ බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන අතර, දුස්සන්ධානය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, වේතනාන්විත මඟහැරීම හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟහැරීම වංචාවක් ඇතිවීමට හේතුවේ.
- අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස සමාගමේ අභ්‍යන්තර පාලනය සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලද නමුත්, අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය සහ යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල හා කළමනාකරණය විසින් සිදුකරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම්වල සාධාරණත්වය ඇගයීම.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතු වේ. මාගේ නිගමනයන් විගණකගේ වාර්තාවේ දිනය දක්වා ලබා ගන්නා ලද විගණන සාක්ෂි මත පදනම් වේ. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත සමූහයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් විය හැකිය.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථය ද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත් වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගනු ලැබේද යන බව.

- යම් අදාළ නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව සමාගම ක්‍රියාකර ඇති බව.
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව.
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධ විගණන නිරීක්ෂණ

1.6.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ අභ්‍යන්තර පාලනය

ගනුදෙනු කළමනාකාරීත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරී බලය සහිතව ක්‍රියාත්මක කිරීම, අදාළ වන වාර්තාකරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය වන පරිදි ගනුදෙනු සටහන් කිරීම සහ වත්කම් සඳහා ගිණුම් කටයුතුභාවය පවත්වාගෙන යාම, කළමනාකාරීත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරී බලය සහිතව පමණක් වත්කම්වලට ප්‍රවේශ වීම, සටහන් කරන ලද වත්කම් සඳහා වූ ගිණුම්කටයුතුභාවය පවත්වා වත්කම් සමඟ සාධාරණ කාලවකවානුවලදී සැසඳීම සහ වෙනස්කම් ඇතොත් ඒවා සම්බන්ධයෙන් නිසි පියවර ගැනීම ආදිය සඳහා සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීමට ප්‍රමාණවත් “මනා ලෙස සැලසුම් කරන ලද” අභ්‍යන්තර ගිණුම්කරණ පාලන පද්ධතියක් ආයතනය විසින් පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය වේ.

1.6.2 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීම සහ ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා වන ආකෘතිමය රාමුව සහ ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත (SLFRS) 16</p> <p>එයාර් ලංකා සමාගමෙන් මීට පෙර පවරාගත් ගොඩනැගිලි සමාගම විසින් අත්පත් කරගෙන සිටියද එම ගොඩනැගිලිවල නීත්‍යානුකූල අයිතිය සමාගමට පවරා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. තවද, 2018 මාර්තු 31 දිනට ආයතනික තක්සේරුකරු විසින් කරන ලද තක්සේරුවට අනුව ඉහත ගොඩනැගිලිවල වෙළඳපල වටිනාකම රුපියල් මිලියන 38.6 ක් වී තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීම සහ ඉදිරිපත් කිරීමේ ආකෘතිමය රාමුවට සහ SLFRS 16 අනුව ආර්ථික ප්‍රතිලාභ භුක්ති විඳීම මත පදනම්ව මෙම වත්කම් ගිණුම්ගත කිරීමට කළමනාකාරීත්වය කටයුතු කර නොතිබුණි.</p>	<p>නීත්‍යානුකූල අයිතියක් නොමැති බැවින් එම ගොඩනැගිලි සමාගමේ වත්කම් ලෙස සැලකිය යුතු නොවන බව කළමනාකාරීත්වයේ අදහසයි.</p>	<p>එම වත්කම්වල ආර්ථික ප්‍රතිලාභ සමාගම කිසිදු බාධාවකින් තොරව භුක්ති විඳීමක් සිටී. එබැවින් සමාගම විසින් වත්කම්වල හිමිකාරීත්වයේ තත්ත්වය නිවැරදි කර වත්කම් ස්ථාවර වත්කම් හෝ කල්බදු වත්කම් ලෙස හඳුනාගත යුතුය.</p>

1.6.3 අධිකාරය නොලත් ගනුදෙනු

අධිකාරය නොලත් ගනුදෙනුව පිළිබඳ විස්තර

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

A 330 – 300 ගුවන්යානා 06 ක් සහ A 350 – 900 ගුවන්යානා 04 ක් මිලදී ගැනීම, තවත් A 350 – 900 වර්ෂයේ ගුවන්යානා 04 ක් බදු පදනම මත ලබා ගැනීම හා ඉහත A 330 – 300 ගුවන්යානා 06 විකුණා නැවත ආපසු බදු පදනම මත ගැනීම සඳහා වූ තීරණ 2013 වර්ෂයේදී සමාගමේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අනුමැතියකින් තොරව ගෙන තිබූ අතර, ඒ සඳහා විධිමත් පිරිවැය ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණයක්ද සිදුකර නොතිබුණි.

කෙසේ වුවද, වර්තමානය වන විට 2020 සහ 2021 වර්ෂවල ලැබීමට නියමිත A 350 900 ගුවන්යානා 04 ක් වෙනුවට A 321 නියෝ (NEOS) සහ / හෝ A 330 නියෝ ගුවන්යානා මිලදී ගැනීම සඳහා සමාගම සහ එයාර්බස් එස් ඒ එස් සමාගම අතර සාකච්ඡා පවත්වමින් තිබෙන අතර, 2022 ඔක්තෝබර් 03 දින වනවිට ගුවන්යානා ලබාගැනීමේ පෙර ගෙවුම් ලෙස රු.මිලියන 2,528.12 ක් (එ.ජ.ඩො. මිලියන 19.21 ක්) එම සමාගම වෙත ගෙවා තිබුණි. කෙසේ වුවද 2022 මාර්තු 31 දින දක්වා මේ සම්බන්ධයෙන් අවසාන තීරණයකට එළඹ නොතිබුණි.

තවද, 2016/2017 වර්ෂයේදී ලබාදීමට නියමිතව තිබූ A350-900 ගුවන් යානා හතරක් (04) බදු පදනම මත ලබා ගැනීම සඳහා වූ බදු ගිවිසුම් අවලංගු කිරීමේ ක්‍රියාවලියේදී රුපියල් මිලියන 16,924.36 ක මුදලක් වන්දි වශයෙන් ගෙවා තිබුණි . එපමණක් නොව, මෙම ගනුදෙනුවට අදාළ එවකට ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සමාගමේ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියාගේ බිරිඳට අයත් සමාගමකට ගෙවීම් කිරීමට එයාර්බස් සේවකයින් එකඟ වී ඇති බව එක්සත් රාජධානියේ ක්‍රවුන් උසාවියේ තීන්දුවෙන් අනාවරණය විය. හිටපු ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියාට එරෙහිව සමාගම විසින් කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොතිබූ අතර අලාභ අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

එක්සත් රාජධානියේ සුපිරි අධිකරණය මගින්, බරපතල වංචා කාර්යාලය හා SAS එයාර්බස් සමාගම අතර ඇති කරගෙන තිබූ ගිවිසුම අනුමත කරමින් ලබා දෙන ලද තීන්දුවේදී සඳහන් කර ඇති පරිදි එයාර්බස් සමාගමේ සේවකයන් විසින් ශ්‍රී ලන්කන් ගුවන් සමාගමේ හිටපු ප්‍රධාන විධායක නිලධාරීගේ බිරිඳකට අයත් සමාගමකට ශ්‍රී ලන්කන් ගුවන් සමාගමට A 330-300 ගුවන්යානා 6 ක් සහ A 350-300 ගුවන්යානා 4 ක් මිලදී ගැනීම හා A 350-900 ගුවන්යානා 4 ක් කුලී පදනමට ලබා ගැනීමේ ගනුදෙනුවට බලපෑම් සිදුකිරීම සඳහා ගෙවීම් කිරීමට එකඟ වී තිබුණි. නීති උපදෙස් මත පදනම්ව ශ්‍රී ලන්කන් ගුවන් සමාගම විසින් එස් ඒ එස් එයාර්බස් සමාගම මෙම A 350-900 ගුවන්යානා මිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම අවසන් කර පූර්ව ගෙවීම් වන්දියක් ද සමඟ අයකර ගැනීම පිළිබඳව 2020 සැප්තැම්බර් 29 දිනැති ලිපිය මගින් දැනුම් දී ඇත. එයාර්බස් සමාගම සුභද විසඳුමක් සඳහා ඔවුන්ගේ කැමැත්ත දන්වා ඇති අතර නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ උපදෙස් මත එය සක්‍රියව ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී. හිටපු ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියාට එරෙහිව සිවිල් ක්‍රියාමාර්ගයක් ගත හැකිද යන්න පිළිබඳව සමාගම විසින් නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවෙන් උපදෙස් ද ඉල්ලා ඇත.

මෙවැනි මහා පරිමාණ ආයෝජන සිදුකිරීමට පෙර විස්තරාත්මක හා යථාර්ථවාදී පිරිවැය, ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණ සිදුකළ යුතු අතර. අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ද ලබාගත යුතු වේ. තවද, මෙවැනි අනාර්ථක ගනුදෙනු අනාගතයේදී වලක්වා ගැනීම සඳහා සමාගම විසින් පිරිවැය ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණයකින් පසු සැලකිලිමත්ව තම ගුවන්යානා මිශ්‍රණය තීරණය කළ යුතු වේ. සමාගමට සිදුවූ අලාභය අයකර ගැනීමට එයාර්බස් සමාගමට සහ හිටපු ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියාට එරෙහිව ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

1.6.4 සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම

පහත නිරීක්ෂණ සිදු කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) සමාගම ප්‍රාග්ධන උන නත්ත්වයකට පත් වී ඇත. එබැවින් 2020-2022 කාලය තුළ සමාගම සඳහා ඇමරිකන් ඩොලර් මිලියන 500 ක් දක්වා භාණ්ඩාගාරය වෙතින් නැවත ප්‍රාග්ධනය යෙදවීමකට අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි. මෙයින් රුපියල් මිලියන 26,890 ට සමාන ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 150 ක පළමු වාරිකය 2020 නොවැම්බර් 18 වන දින ලබා දී තිබූ අතර රුපියල් මිලියන 17,850 ට සමාන ඩොලර් මිලියන 90 ක දෙවන වාරිකය 2021 අප්‍රේල් මාසයේදී ලබා දී තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, එම අරමුදල් සමාගමේ කාරක ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා සඳහා යොදවා තිබුණි.</p>	<p>වසංගතය මඟින් සමස්ත ගුවන් සේවා කර්මාන්තයට ඇති කළ සැලකිය යුතු බලපෑම සැලකිල්ලට ගනිමින්, ගුවන් සේවයේ ක්‍රියාකාරිත්වය පවත්වා ගැනීම සඳහා කාරක ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා සඳහා මෙම ප්‍රාග්ධන මුදල් 2020/21 දී ලබා දී තිබුණි.</p>	<p>කාරක ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා වෙනුවට ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් සඳහා ප්‍රාග්ධන අරමුදල් භාවිතා කළ යුතු බව</p>
<p>(ආ) සමාගම විසින් 2017/18 වර්ෂය තුළදී ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 200 ක්වූ (ආසන්න වශයෙන් රු.මිලියන 37,960 ක්වූ) සහ රු.මිලියන 26,250 ක්වූ රුපියල් ණය සමාගමේ ණයගැතිභාවය වැඩි කරමින් රජයේ බැංකුවලින් ලබාගෙන තිබුණි. 2022 ඔක්තෝබර් 03 දින දක්වා මෙම ණය කිසිවක් ආපසු ගෙවා නොතිබූ අතර රු.මිලියන 6,563.88 ක් සහ රුපියල් මිලියන 6,253.04 ක මුදලක් පිළිවෙලින් 2019/20 සහ 2020/21 වර්ෂයන්හිදී ණය පොලී ලෙස ගෙවා තිබුණි. තවද, කාරක ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ රාජ්‍ය බැංකු දෙකකින් ඩොලර් මිලියන 75 ක නව ණය පහසුකම් ලබාගෙන තිබුණි.</p>	<p>රාජ්‍ය බැංකු දෙකෙන් ලබාගත් පහසුකම් ආපසු ගෙවීම, COVID 19 හි දැඩි බලපෑම සහ සංචාරක ව්‍යාපාරයට හිතකර නොවූ රට තුළ ඇති වූ පසුකාලීන තත්ත්වය හේතුවෙන් සමාගමේ සමස්ත ප්‍රතිව්‍යුහගතකරණයේ කොටසක් ලෙස ක්‍රියාත්මක වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරනු ලැබේ.</p>	<p>සමාගමේ ණයගැතිභාවය අවම වන පරිදි ආර්ථිකභාවයෙන් යුතුව හා ලාභදායීවන ආකාරයට ව්‍යාපාරය මෙහෙයවීමේ වගකීම කළමනාකරණය සතු වේ.</p>
<p>(ඇ) 2019 ජුනි මාසයේදී පරිණත වූ බැඳුම්කර නිදහස් කිරීම සඳහා සමාගම විසින් එහි අයහපත් මූල්‍ය තත්ත්වය නිසා රජයේ සුරක්ෂණ මත 2019 ජුනි මාසයේදී නැවත වරක් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 175 ක් (ආසන්න වශයෙන් රු. මිලියන 33,215 ක් වූ) වූ පස් අවුරුදු ජාත්‍යන්තර බැඳුම්කර සියයට 7 වාර්ෂික පොලී අනුපාතය යටතේ නිකුත් කර තිබුණි. බැඳුම්කර සඳහා ආපසු ගෙවීම 2024 ජුනි මාසයේදී සිදු කිරීමට නියමිතය.</p>	<p>බැඳුම්කර ආපසු ගෙවීම 2024 ජුනි මාසයේදී සිදු කෙරෙන අතර මේ සඳහා පත් කරන ලද ජාත්‍යන්තර උපදේශකයින්ගේ මගපෙන්වීම යටතේ මුදල් අමාත්‍යාංශය විසින් සමස්ත බාහිර ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ කොටසක් ලෙස ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ.</p>	<p>සමාගමේ ණයගැතිභාවය අවම වන පරිදි ආර්ථිකභාවයෙන් යුතුව හා ලාභදායීවන ආකාරයට ව්‍යාපාරය මෙහෙයවීමේ වගකීම කළමනාකරණය සතු වේ.</p>

2 මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සමාගමේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.මිලියන 45,231.46 ක අලාභයක් වූ අතර පෙර වර්ෂයේ එයට අනුරූපව අලාභය රු.මිලියන 47,197.86 ක් විය. එබැවින් මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ රු.මිලියන 1,966.40 ක වර්ධනයක් දක්නට ලැබිණි. වැඩිදියුණු වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී ඇත්තේ සමාලෝචිත වර්ෂයේ සේවක පිරිවැය රු. මිලියන 4,999.21 ක් දක්වා අඩුවීම සහ විදේශීය සැපයුම්කරුවන්ගේ ගෙවීම් සඳහා වූ රු. මිලියන 16,433.45 ක් වූ රඳවා ගැනීමේ බද්ද සඳහා ප්‍රතිපාදන ආපසු ලියා හැරීම හේතුවෙන් අනෙකුත් ආදායම් සහ ලාභ ඉහළ යාම මෙම වර්ධනය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් අයිතමවල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

	2019/20	2019/20	වර්ධනය / (පිරිහීම)	
	රු.මිලියන	රු.මිලියන	රු.මිලියන	ප්‍රතිශතය
ආදායම				
– මගී, ගුවන් බඩු හා තැපැල්	43,979.12	164,743.85	(120,764.73)	(73)
– ගුවන් පර්යන්ත, තීරු බදු රහිත හා වෙනත් සේවා	6,714.73	15,407.17	(8,692.44)	(56)
– වෙනත් ආදායම් හා ලැබීම්	20,628.65	3,046.13	17,582.52	577
වියදම්			(වැඩිවීම) / අඩුවීම	
ගුවන්යානා ඉන්ධන පිරිවැය	10,569.38	55,327.75	44,758.37	81
ගුවන්යානා නඩත්තු හා පරීක්ෂණ පිරිවැය	13,695.34	22,820.26	9,124.92	40
ක්ෂය හා ක්‍රමක්ෂය	16,295.62	19,013.83	2,718.21	14
විකුණුම්, ප්‍රවර්ධන හා ප්‍රචාරණ වියදම්	2,033.93	14,540.51	12,506.58	86
විනිමය අලාභය	6,894.60	6,118.51	(776.09)	(13)
ශුද්ධ මූල්‍ය පිරිවැය	35,147.97	22,276.24	4,925.34	12

(අ) කොවිඩ් 19 වසංගත තත්ත්වය තුළ ගමන් සීමා කිරීම් හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ මගී, භාණ්ඩ, අමතර ගමන් මලු සහ තැපැල් ආදායම සහ ගුවන් පර්යන්ත, තීරුබදු රහිත ගුවන් යානා තුළ අලෙවි කිරීම්, උපලේඛනගත නොවන සේවා සහ ගුවන් සේවා ආදායම පිළිවෙලින් සියයට 73කින් සහ සියයට 56කින් අඩු වී තිබුණි.

(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ රු. මිලියන 16,433.45 ක් වූ විදේශීය සැපයුම්කරුවන්ගේ ගෙවීම් මත රඳවා ගැනීමේ බද්ද සඳහා වූ ප්‍රතිපාදන ආපසු ලියා හැරීම හේතුවෙන් අනෙකුත් ආදායම් සහ ලාභ සියයට 577 කින් වැඩි වී තිබුණි.

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා රුපියලේ අගය අවප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන් පෙර වසරට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී විදේශ විනිමය අලාභය රු. මිලියන 776.09 කින් ඉහළ ගොස් තිබූ අතර ප්‍රතිශතයක් ලෙස එය සියයට 13 ක් වී තිබුණි.

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

	2020/21	2019/20	2018/19	2017/18	2016/17
ජංගම වගකීම්වලට ජංගම වත්කම් (වාර ගණන)	0.13	0.13	0.18	0.23	0.21
ශුද්ධ පාඩුව ආදායමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස	89	26	24	11	21
ආදායමේ වැඩිවීම / (අඩු වීම) ප්‍රතිශතයක් ලෙස	(72)	(0.1)	11.7	19.3	4.6
සමස්ත ඉපයීම (ශුද්ධ මගී ආදායම ටොන් කි.මීටර් වලට (රු.)	146.86	99.03	91.32	84.24	80.08
ඒකක පිරිවැය රු.	105.23	74.22	74.31	65.74	61.61
සම්විෂේදන පැටවුම් සාධකය ප්‍රතිශතයක් ලෙස	71.65	74.95	81.37	78.04	76.94
මගී කිලෝමීටරයක ආදායම (රු.)	21.80	10.15	9.43	8.62	8.43

පහත සඳහන් කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- අ) සමාගමේ ජංගම වත්කම්වලට ජංගම වගකීම් අනුපාතය 2016/17 දී 0.21 සිට සමාලෝචිත වර්ෂයේදී 0.13 දක්වා ක්‍රමයෙන් අඩු වී තිබුණි. මේ අනුව සමාගමේ කාරක ප්‍රාග්ධන තත්ත්වය දුර්වල බව පෙන්නුම් කරයි.
- ආ) ආදායමට ශුද්ධ පාඩුවේ ප්‍රතිශතය පූර්ව වර්ෂයේදී සියයට 02 කින් වර්ධනය වී තිබූ අතර එය සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සියයට 63 කින් වර්ධනය වී තිබුණි.
- ඇ) සමස්ත ඉපයීම 2016/17 වර්ෂයේ සිට අඛණ්ඩව ඉහළ ගොස් තිබූ අතර, පෙර වසරට සාපේක්ෂව එය සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී 47.83කින් (ශුද්ධ මගී ආදායම ටොන් කි.මීටර් වලට - රු.) ඉහළ ගොස් තිබුණි.
- ඈ) 2016/17 සිට 2020/21 දක්වා ඒකක පිරිවැය ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වී තිබුණු අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේදී එය රු. 74.22 සිට රු. 105.23 දක්වා රු. 31.01 කින් වර්ධනය වී තිබුණි.

3. ගිණුම් කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

3.1 නිරසර සංවර්ධන ඉලක්ක

විගණන නිරීක්ෂණය

ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සමාගම විසින් 2030 වර්ෂයේදී ලභා කරගත යුතු නිරසර සංවර්ධන අරමුණු පිළිබඳ න්‍යාය පත්‍රය සම්බන්ධයෙන් දැනුවත්ව නොසිටීම නිසා නිරසර සංවර්ධන අරමුණු හඳුනා ගැනීමට ක්‍රියාකර නොතිබූ අතරම, ඒවාට අදාළ ක්‍රියාකාරකම්, ඉලක්ක ලභා කර ගැනීම පිළිබඳ සංධිස්ථාන හඳුනාගැනීම හා ලභා කරගැනීම පිළිබඳ ඇගයීම සඳහා නිර්ණායකයන්ද හඳුනාගෙන නොතිබුණි.

කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම.

ශ්‍රී ලංකන් සමාගම විසින් වර්ෂ ගණනාවක සිට නිරසර සංවර්ධන අරමුණු ලභා කරගැනීමේ ප්‍රගතිය කඩිනම් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය හඳුනාගෙන සිටින අතර, ඒ සඳහා ඇති කැපවීම ප්‍රදර්ශනය කරමින් වර්ෂ ගණනාවක සිට ව්‍යාපෘති ගණනාවක් ක්‍රියාත්මක කර ඇත. ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සමාගම විසින් නිරසර සංවර්ධන ඉලක්කවල ඇතුළත් යහපැවැත්ම සහ මනා සෞඛ්‍ය, ගුණාත්මක අධ්‍යාපනය හා පිරිසිදු ජලය සහ සනීපාරක්ෂාව යන අරමුණුවලට ඇතුළත් උපායමාර්ග, වැඩසටහන් හා විශේෂිත ව්‍යාපෘති හා මූලිකාංග ඇතුළත් ව්‍යාපෘති ගණනාවක් ක්‍රියාත්මක කර ඇත. මෙය යාවත්කාලීන ව්‍යාපාර සැලැස්මට ඇතුළත් කර ඇත.

නිර්දේශය

කළමනාකරණය විසින් නිරසර සංවර්ධන අරමුණු හා ඉලක්ක SDG ඉලක්කවලට අනුව හඳුනාගත යුතු අතර ස්ථාපිත නිර්ණායක අනුව ඇගයීමට ලක් කළ යුතුය.